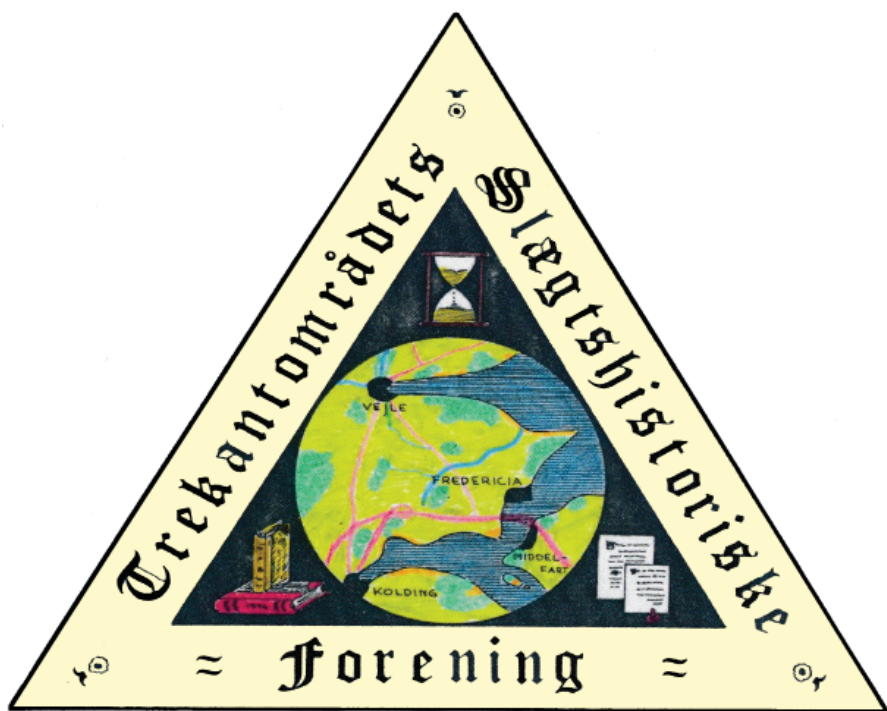

Slægts – Tidende

for

Trekantområdet

Udgivet af Trekantområdets Slægtshistorisk Forening

Nr.: 52

September

Sæson 2021/22

Bestyrelsen

- Formand:** Vibeke Karlby, Rylevej 8, 5464 Brenderup, Fyn
Tlf.: 64 44 28 08, e-mail: karlby@privat.dk
- Næstformand:** Vakant
- Kasserer:** Jonna Qvortrup, Prangervej 82, 7000 Fredericia
Tlf.: 75 92 96 78, e-mail: jonnaqvortrup@hotmail.com
- Redaktør,** Henning Karlby, Rylevej 8, 5464 Brenderup, Fyn
Bibliotekar: Tlf.: 64 44 28 08, e-mail: karlby@privat.dk
- Webmaster:** Kai Aurbo, Borggårdsparken 38, 7080 Børkop
Tlf.: 26 24 83 15, e-mail: kaiaurbo@gmail.com
- Medlem:** Henning Lund, Sjællandsgade 37, 1.mf, 7000 Fredericia
Tlf.: 71 95 62 13, e-mail: kobmager@gmail.com
- Suppleant:** Niels Thomsen, Agatvænget 7, 7000 Fredericia
(Moccamester) Tlf.: 40 45 26 73, e-mail: aase.niels.thomsen@gmail.com
- Suppleant:** Vakant
(ass.Moccamoster)
-

Møder afholdes den 2. mandag i månederne september – april og ofte i samarbejde med Lillebælt Folkeuniversitet (FU). De begynder kl. 19.15 og afholdes normalt på LOKALHISTORISK ARKIV, Frederik Ills Vej 6, Fredericia.

Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægtssnak med individuel hjælp og rådgivning og til at benytte foreningens bibliotek. Møderne kan indledes med ”medlemmernes 10 minutter”, hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips osv.

Udlån fra foreningens bibliotek sker i forbindelse med møderne og der vil altid være hjælp at hente til tydning af gotisk skrift, eller ideer til at komme videre.

Kaffe/te ”ad libitum”: 10 kr.

Medlemskab (inkl. abonnement på ”Slægts-Tidende”) pr. år 220 kr. – par 300 kr.
GÆSTER ER VELKOMNE. Gæstebilletter 50 kr. pr. foredrag.

Næste nr. udkommer 13. december 2021. Dead line for artikler: 1. december 2021.

<http://www.trekanten-slaegt.dk>

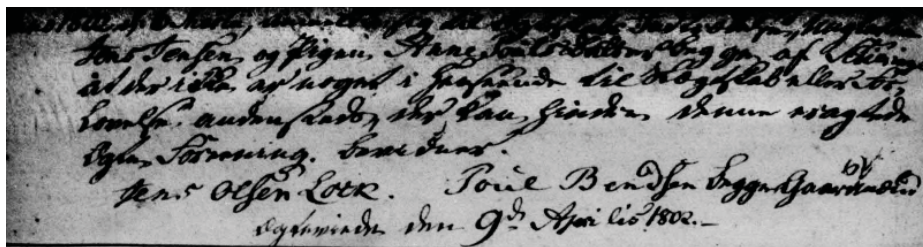
En hjælpsom lægdrulle og en helt ny indsigt

af Jesper Ratjen

En vielse i 1802. Hvem var parrets forældre?

Ungkarl Jens Jensen og pige Anne Povelsdatter blev ægteviede den 9. april 1802 i Skævinge, Strø herred, Frederiksborg amt efter trolovelse den 6. marts. Forloverne var Jens Olsen Lock og Poul Bendsen – begge gårdmænd i Skævinge, som bevidnede:

At der ikke er noget i Henseende til Slægtskab eller Forlovelse andensteds, der kan hindre denne eragtede Ægte-Forening.

Skævinge kb. 1702-1815 Trolovede og viede 1802

Det er nærliggende at antage, at det er parrets respektive gårdmands-fædre, der står som forlovere.

Da vielsen ligger så tæt efter Folketællingen 1801, bør det være nemt at konstatere.

Jens og Anne blev boende som husmands- og skomagerpar i Skævinge hele livet indtil de døde som 87-årige i henholdsvis 1864 og 1869. Vi kan derved angive deres omtrentlige fødselsår (som yderligere kan justeres efter de mellemliggende folketællingers – ganske vist upræcise – aldersangivelser) til, at Jens må være født omkring 1777/78 og Anne omkring 1782/83. Folketællingerne 1845–1860 er enige om at angive begges fødested som: Skævinge.

Folketællingen 1801 konsulteres. – kun med delvist held.

Ved opslag i FT 1801 Skævinge finder vi, at gårdmand Poul Bendsen og hustru Karen Pedersdatter har en datter Anne på 17 år – så det kan godt passe på vores Anne.

Gårdmand Jens Olsen har også en 23 årig søn (altså født omk. 1778), men han hedder Hans.

Hvad siger kirkebogen? – Kan vi finde den rette Jens?

Opslag i kirkebogen finder ikke nogen Jens, som søn af Jens Olsen førend i

1780. – Og den Jens døde allerede året efter!

Derimod ses en Jens Hansen med en søn Jens døbt. 10 p. Trin. 1778. Det kunne vel godt være den eftersøgte Jens Jensen? Men: I FT 1801 ses hverken nogen Jens Hansen eller nogen Jens Jensen.

Når folketællingen ikke kan, må lægdsrullen træde til.

Folketællingerne 1845–1860 har insisteret på, at Jens er født i Skævinge, så han må jo have været der! Heldigvis er Jens et mandfolk, så han må have været indskrevet i lægdsrullerne!

På *lægdsruller.dk* vælges i menuen: lægdsruller; – derefter: sogn/købstad og år.

Den tidligste lægdsrulle er fra 1792. Skævinge ses det år at være Lægd 20 (siden bliver det lægd 19) og kan ses i Frederiksborg amt Hovedrulle 1792. ("Hovedrulle" betyder, at samtlige bosiddende værnepligtige i lægdet + de siden sidste hovedrulle tilkomne via de mellemliggende års tilgangsruller, er opført). Så er det bare at blade frem til lægd no. 20!

Da 1792-rullen er en "hovedrulle" (den allerførste!), må den omk. 14-årige Jens Jensen forventes indskrevet og da som altid under en navngivet far (evt. ugift mor).

Ganske rigtigt: Lægd No 20

Fødes No.	Husfædres og Mandfæders Navne.	Fødested.	Ålder. År.	Størrelse. Sommer.	Opholdssted.	Nummer i lægdet.
	Jens Hansen		17			
81	Jens		12			

Lægdsrulle Frederiksborg amt Hovedrulle 1792 Lægd 20 Skævinge [opsl. 118/154]

Vi ser, at Jens – søn af Jens Hansen er noteret med en "lægdsrullealder" på kun 12 år og at han tilsyneladende har en 5 år ældre bror, Hans. Det passer så cirka: Opslag i Skævinge kirkebog viser nemlig, at Jens Hansens søn Hans er døbt 7 p Trin 1774 og Jens er døbt 10 p Trin 1778.

Folketællingen 1787 – heller ikke? – Joh, måske!

Hvis Jens Hansen med sønner Hans og Jens er noteret i lægdsrullen 1792 i Skævinge lægd 20, burde de også være til at finde i Folketællingen fra 1787! – Men der ses de ikke!

Der er ganske vist en 56 årig husmand og daglejer Jens Hansen (55.fam.), men

han bor alene med sin kone. Derimod har den 34 årige husmand og daglejer Jørgen Jørgensen (54. fam.) en søn Jens Jensen (9 år) af konens 1. ægteskab i sin husstand. Kunne det tænkes, at konen Cathrine Jeppesdatter tidligere har været gift med en Jens Hansen?

54.	Jørgen Jørgensen	Mand	34	i 1 ^{te} ægteskab	husmand og daglejer
	Cathrine Jeppesdatter	Kone	50	i 2 ^{de} ægteskab	
	Jens Jensen	Søn af Louise	9		
		1 ^{te} ægteskab.			
	Perfor Marie	st. flinke barn	11		
		fra Ophøvsvej			
	Egriksen Olsen	husmand	76	husmand	alderdom
				efter 1 ^{te} ægteskab	
55.	Knut Jørgensen	Mand	56		
	Louise	Kone	47	stod i 1 ^{te} ægteskab	husmand og daglejer

Folketælling 1. juli 1787 Skævinge, Strø herred, Frederiksborg amt [opsl. 11/13]

Vi må tilbage at blade i kirkebogen!

Ved at blade tilbage til Skævinge kirkebog 1702-1815 skal vi først finde, hvornår Jens Hansen døde. Det gjorde han i maj 1778 (Begravet Dom. Rogate = 24. maj 1778) > 50 år gammel. Dvs. at han var død 3 måneder før sønnen Jens blev født! (Det var ikke noget lægdsrullen gjorde bemærkning om)

Dom. rogate Sogn. Jens Hansen
død 50 aar

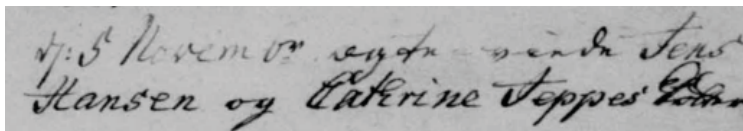
Skævinge kirkebog 1705-1817, Begravede 1778 [opsl. 91/99]

Så kunne enken godt gifte sig igen. – Og det gjorde hun inden året var omme: Den 30. oktober 1778 trolovede enken Cathrine Jeppesdatter sig med ungkarl Jørgen Jørgensen. De blev gift den 18. januar 1779.

30 October Trolovede mig Karl Jørgen Jørgensen og hustru Cathrine Jeppesdatter
for den caserer Secretar Peder Hauga

Skævinge kirkebog 1705-1817, Trolovede 1778 [opsl. 33/99]

For en ordens skyld må vi lige checke, at det faktisk var Jens Hansen, Cathrine Jeppesdatter havde været gift med. Ja! det var sket tilbage i 1766:

Skævinge kirkebog 1705–1817, Ægteviiede 1766 [opsl. 19/99]

Opgaven er løst

Bruden Anne Povelsdatter er datter af gårdmand Poul Bendsen og Karen Pedersdatter og brudgommen Jens Jensen er søn af afdøde husmand Jens Hansen og Cathrine Jeppesdatter!

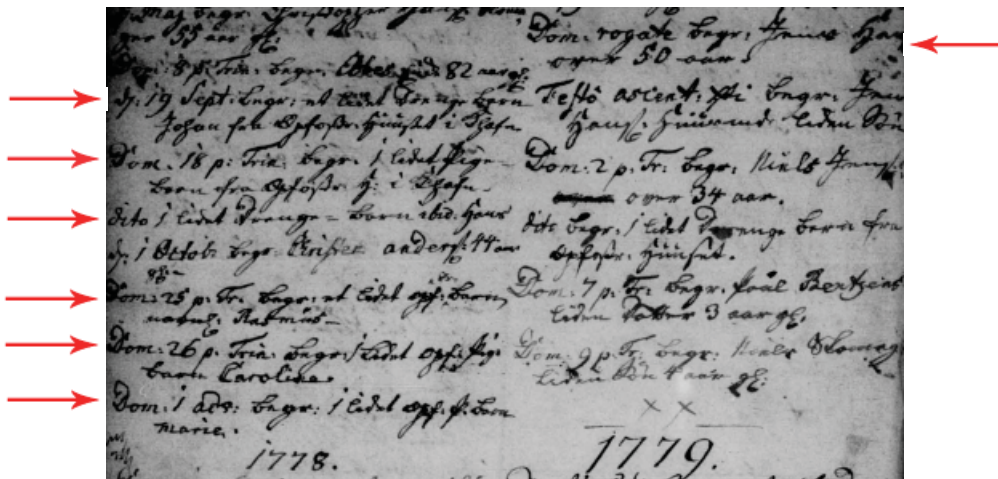
Men øjet fangede noget andet og mere i folketælling og kirkebog!

I Jørgen Jørgensen og Cathrine Jeppesdatters husstand i Skævinge ved FT 1787 stod også:

Sidsel Marie et Pleyebarn fra Opfostringshuset 11 år

Plejbørn fra Opfostringshuset i København! – Hvad er det for noget?

”Opfostringshuset”? Det må vi kigge nærmere på! – Ikke mindst efter, hvad vi stødte på, da vi ledte efter – og fandt Jens Hansens begravelse i 1778! – For i kirkebogens venstre spalte kunne vi læse om tilsyneladende massedødsfald af småbørn fra ”Opfostringshuset i København”:

Handwritten church record snippet from Skævinge kb. 1702–1815, Strø herred, Frederiksborg amt [opsl. 91/99]. The text is written in cursive and includes several entries for children, many of whom are identified as being from the Opfostringshuset (Orphanage) in Copenhagen. Red arrows point to specific entries:

- Don. 19 Sept. 1780: et dødt Barn af en Ployebarn fra Opfostringshuset i København.
- Don. 18 p. Tr. 1780: et dødt Barn af en Ployebarn fra Opfostringshuset i København.
- Don. 25 p. Tr. 1780: et dødt Barn af en Ployebarn fra Opfostringshuset i København.
- Don. 26 p. Tr. 1780: et dødt Barn af en Ployebarn fra Opfostringshuset i København.
- Don. 1 dec. 1780: et dødt Barn af en Ployebarn fra Opfostringshuset i København.

The entries are dated 1778 and 1779. The text is written in cursive and includes several entries for children, many of whom are identified as being from the Opfostringshuset (Orphanage) in Copenhagen.

Skævinge kb. 1702–1815, Strø herred, Frederiksborg amt [opsl. 91/99]

Den Store Krig – 1914 – 1918

Af Henning Karlby

Har du forfædre, som har været med i 1. verdenskrig, findes der en ”guldgrube” på Sønderborg Museum. Museet har i mange år samlet på efterladenskaber efter personer, der var med i 1. verdenskrig, museet har oprettet en hjemmeside med den gamle betegnelse, som var ”Den Store Krig”. På museets hjemmeside er det ikke kun ”krigen”, det er ikke mindst med sigte på personerne, der deltog. Dvs. det handler både om dem, der overlevede, såvel som om dem der døde i felten eller på felthospitaler, desuden kan du finde oplysninger om personer, der har været i krigsfangelejre.

Et fund i en kirkebog

I kirkebogen fra Bov sogn i Aabenraa amt finder jeg en moder, som dør den 28. januar 1917. Teksten i kirkebogen er følgende:

Die Ehefrau Friederike Marie Emilie Jensen gb. Lorenzen zu Kollundfeld. Geboren d. 22. Aug. 1858 in Holebüll als eheliche tochter dass Hufners Andreas Lorenzen und der Mette Christine gb. Petersen daselbst. Verheiratet 1879, d. 27. August hier mit dem nachlebenen Landmann Peter Jensen von Mulsmark, gb. 17 Octbr. 1856. Von 11 Kindern leben 10. (Anna Maria gb. 20 Oct. 1878 zu Mulsmark + 12 jährig). 1 Metta Marie gb. 18 Sept. 1880 zu Mulsmark, jetzt verh. Carstensen in Dänemark. 2) Nis gb. 13/12 81 zu Mulsmark, jetzt Ldm. in Kollund; 3) Maria Friederike gb. 20.11.83 verh. Jensen in Dänemark. 4) Andreas gb. 30 Juli 85 zu Mulsmark, verh. in Aggerschov, z. z. im Felde. 5) Hans Peter gb. 26.8.87 verh. in Gravenstein; z. z. im Felde; vermist seit 1914, in Frankreich. 6) Margarethe Christine gb. 29. Aug. 1889 zu Mulsmark Jetzt verh. Juhl zu Kollundfeld. 7) Heinrich gb. 13.12. 1891, ledig; gefallen in Rusland 1915. 8) Peter gb 22.2.94 Ledig; z. z. im Felde. 9) Anton gb. 9.1.96. z. z. im Felde. 10) Friederike gb. 1/9 00 zu Wilsback, z. z. Dynt (Stednavn) b. Broaker. Die Verstorbene war schwer Gichtliedend Und Seit 4½ Jahren bettlägerig.

Parentation in der Kirche.

Oversættelse til dansk bliver følgende

Hustrue Friederike Marie Emilie Jensen født Lorenzen til Kollundfeld (Kollund Mark). Født d. 22. Aug 1858 i Holebyll (Holbøl), som ægtefødt datter af Husmand Andreas Lorenzen og Mette Christine født Petersen sammestid gift 1879, d. 27. august med den efterlevende landmand Peter Jensen af Mulsmark født 17. oktober 1856. Af 11 børn lever 10. (Anna Maria født 20. oktober 1878 til Mulsmark † 12 årig). 1) Metta Maria født 18. september 1880 til

Mulsmark, nu gift med Carstensen i Danmark. 2) Nis født 13/12 81 til Mulsmark, nu landmand i Kollund. 3) Maria Friederike født 20.11.83, gift Jensen i Danmark. 4) Andreas født 30. juli 85 til Mulsmark, gift i Aggerskov, for tiden i felten (i krig). 5) Hans Peter født 26.8.87 gift i Gråsten for tiden i felten savnet siden 1914 i Frankrig. 6) Margarethe Christine født 29. august 1889 til Mulsmark nu gift Juhl til Kollundfeld. 7) Heinrich født 13.12 1891, ugift, falden i Rusland 1915. 8) Peter født 22.2.94, ugift, for tiden i felten. 9) Anton født 9.1.96 for tiden i felten. 10) Friederike født 1/9 00 til Wilsbæk for tiden i Dynt ved Broager. Den afdøde led meget af gigt og har de sidste 4½ år tilbragt tiden i sengen.

Ligtale i kirken.

En interessant person

I teksten finder man nr. 5 Hans Peter Jensen, født den 26. august 1887, han er gift og bosiddende i Gråsten, da han bliver indkaldt til den tyske krigstjeneste, i henhold til familien er han savnet i Frankrig siden 1914.

Nu kan vi prøve at se, hvad der findes på Sønderborg Museums hjemmeside. Adressen er www.denstorekrig1914-1918.dk. Forsiden kan skifte udseende, men den kan se ud som herunder:

The screenshot shows the website 'Den Store Krig 1914-1918'. At the top is a historical photograph of soldiers in a trench with the handwritten text 'Gode Kammerater'. Below the photo is a navigation bar with links: FORSIDE, FOTOS OG ARKIVALISKE, SØNDERJYDSKE, OM, LISTER, LINKS & LITTERATUR, LEKSIONER, LOKALHISTORIE, and INTRODUKTION. The main content area features a yellow banner for 'Ribe Stifts-Tidende' with the headline '5. SEPTEMBER 1921: SØNDERJYDSK FOND STØTTER KNIPLERSKER'. Below this is a sub-headline 'Ribe Stifts-Tidende skrev den 5. september 1921:' and a short text snippet: 'En Tak. I disse Dage har ifølge "V.T." omtrent 70 Kniplersker i Tønder tilsendt Sønderjydske Fond følgende Takskrivelse: "En hjertelig Tak til den sønderjydske Fond, fordi den til en antagelig Pris har indløst de Kniplinger, Fru Lorenzen har samlet for os siden...'. On the right side, there is a 'TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV' form with fields for 'Email Adresse', 'Fornavn', and 'Efternavn', and a 'TILMELD' button. Below the form is a section for 'INDSEND OPLYSNINGER' with a link to 'Klik på dette link: Indsend oplysninger og læs...'. On the left side, there are two book covers: 'ZEPPELINBASEN I TØNDER' and 'I ILLDLINJEN H.C. ANDERSEN I KRIGSFOTOGRAFER 1914-1918'.

Derefter skal du vælge i menuen det punkt, som hedder ”Lister, Links & Litteratur”.

Det næste valg er ”Lister over Sønderjyske faldne”. Derpå klikker du på billedet med teksten ”Søgbar liste over faldne sønderjyde på Dansk Demografisk Database”, du kan se, den er sidst opdateret sommer 2014.

I tabellen der fremkommer indtastes Fornavn: Hans Peter, Efternavn: Jensen, Fødesogn: Bov, Fødeår: 1887. Hvorefter der trykkes på [Søg].

Der kommer kun 1 resultat frem, det er:

*Fornavn: Hans Peter Efternavn: Jensen
Alder ved død: Regimentnr: Type: Bataljon:*

Kompagni: Andet: Militær rang:

Bopæl: Kollund Bopælsogn: Bov

Fødselsdato: 26-08-1887 Fødested: Mulsmark Fødesogn: Bov Stedet for dødsfald: Død i landet: Frankrig Døds dato: 13-09-1914 Dødsårsag: Indtasters bemærkninger: Dåb fundet i Bov KB. Dødsdato og dødssted ifølge Bov mindetavle. Mindested: Bov kirke, mindetavle & Gråsten kirkegård, mindesten Marselisborg: Marselisborg Opført på mindetavle i Braine: Braine 2013 Mindeblad på LAA eller MSS: LAA Foto på MSS:

Kilde: MS Kildegruppe: Bov, År og nr for indførslen:

Hans moders oplysninger var altså korrekt, da man formodede, at Hans Peter var død i 1914.

Her har vi fundet Hans Peter i Dansk Demografisk Database. Der står, at der findes et mindeblad på LAA. Dvs. der søges nu igen på www.denstorekrig1814-1818.dk Denne gang vælges menuen "Sønderjyder", når man derpå

Vælg bogstav på baggrund af efternavn:

NB: "J" er indordnet under "Y", "Å" og "Ae" under "Æ", "Ø" under "Ø" og "AA" under "Å".

A B C D E F
G H I J K L
M N O P Q R
S T U V W X
Y Z
Æ / Ae Ø / Oe Å / Aa

ruller ned af siden, kommer et område frem, hvor hele alfabetet står i små firkanter. Nu vælges feltet [J].

Herefter kommer en lang liste med alle de personer, som har efternavnet der begynder med J. Nu gælder det om at rulle ned i listen til vi møder Jensen, Hans Peter (1887 – 1914) – Født i Bov sogn. Når der klikkes på hans navn kommer følgende tekst frem:

JENSEN, HANS PETER (1887-1914)

Persondata

Født: 26/08-1887, Mulsmark, Bov Sogn

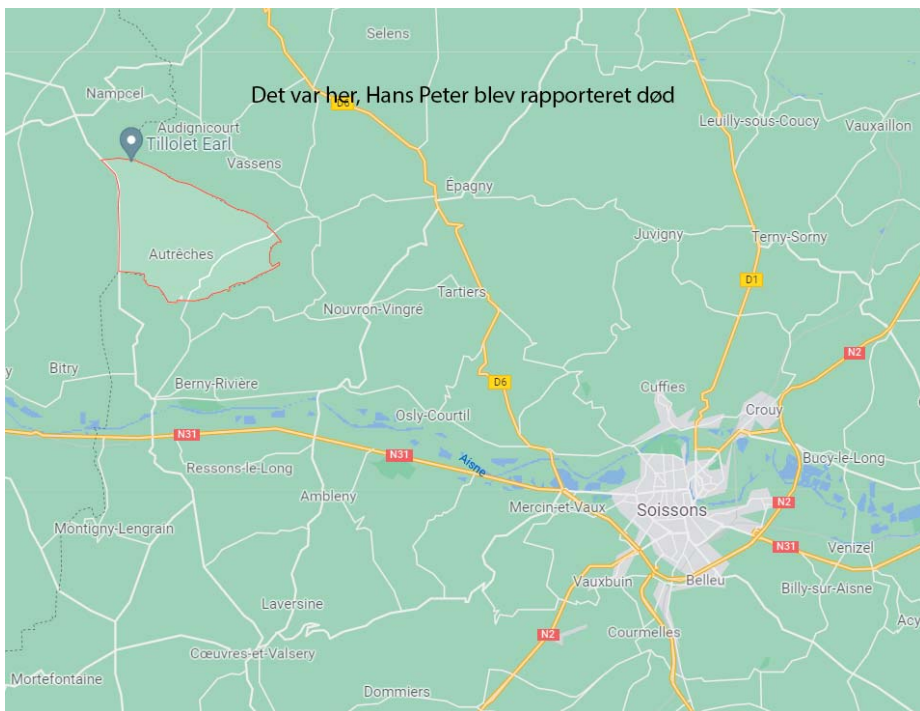
Død: 13/09-1914, Autréches, Frankrig

Uddannelse: –

Erhverv: –

Bopæl: Kollund, Bov

Hustru: Gift 1911 med Martha Kiechinski, som 1918 med børnene boede i

Gråsten. Hun arbejdede da som "Melkerin auf Gravensteiner Hof" (hun var malkepige på gården Gravensteiner)

Børn: Efterlod sig 2 børn, født 1911-1913

Andet: Bror til Nis Jensen (1881-1959), Andreas Jensen (1885-1967), Heinrich Asmus Jensen (1894-1915), Peter Jensen (1894-1971) og Anton Jensen (1896-1969). (Ved Heinrich Asmus er der en fejl i listen her. Men klikker man på hans navn kommer den rigtige fødselsdato i 1891 frem.)

Militære løbebane før krigen

Andet: De alfabetiske lister for store dele af Bov sogn hørte under Flensborg kreds og er derfor ikke tilgængelige på Rigsarkivet.

Militære løbebane under krigen

Indtrådt: ?

Udtrådt: Faldet. Savnet

Enhed(er): Fusilier-Regiment Nr. 86, 8. Kompagni

Rang: Reservist

Såret: –

Udmærkelser: –

Andet: Hans bror, Heinrich Asmus Jensen, døde 12/10-1914

Kilde

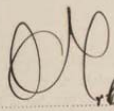
Kirkebog, fødte, Bov, LAA

Nr. 13

Amt: *Libeuså*
 Sogn: *Græsten*
 By eller Kommune: } *Græsten*

Mindeblad

for

Arbejder **Peter Jensen**
 (Den Faldnes (Afdødes, Savnedes) faldte Navn.)

født den **20 August** 1887 i **Kalsmark** Stilling eller Erhverv før Krigen:

Sidste faste Opholdssted før Krigen: *Arbejder* **Græsten** Gift: *ja* I saa
 Tilfælde Konens (Enkens) Pigenavn: **Martha fød. Kishimoko fød. i Foddering Nørre Dittmarsboen**
 Hvor mange Børn: **2** Har han besøgt Høj-, Landbrugs- eller andre Skoler og hvilke: *und.*

Naar blev han indkaldt under Krigen: **3 August 1914**
 Naar kom han til Fronten: *Arz* Har han været saaret og hvor mange Gange: *und.*

Faldt han paa Valpladsen og hvor: Døde han paa Lasarettet af Saar eller Sygdom,
 paadraget i Felten: Naar døde (eller savnedes) han: **Jensen døde 26-28 August 1914**
i Belgien OBS. Her er han savnet i Belgien, men han angives (Maaend og Aarstal, maaske Datum.)
 som død 13/09-1914 Autréches, Frankrig
 Var den Faldne (Afdøde) prussisk Undersaat

eller Hjemløs: *præstefuld Vidnesbyrd*
 Den Faldnes Avancement og militære Tjenestegrad: **Konig Infanterist**
 Ordener og Hæderstegn og hvilke: *ingen*
 Modersmaal: *daa* Sindelag: *daa*

Den Faldnes (Afdødes) Slægtsforhold: Var begge Forældre Nordslesvigere: *ja*
 Eller hvor stammede de fra: **Kalsmark og Goleball**
 Den Faldnes (Afdødes) Faders (Navn) **Jensen**
 (Stilling) *Landsmand* (Fødested.) **Kalsmark**

Hvor boede Forældrene (Fader eller Moder eller begge) ved Krigens Udbrud: **Holland**

Havde den Faldne (Afdøde) Søskende: *ja* Hvor mange: **9** Deraf Brødre: **6** Søstre: **3**
 Er nogle af Brødrene med i Krigen: *ja* Hvormange: **5** Er nogle af dem faldne: *ja*
 Hvad hed de (eller den) Faldne: **Henrich Jensen fød. i Kalsmark**

Er den Faldnes (Afdødes, Savnedes) Fader med i Krigen: *und.*
 Eller hans Søn eller Sønner: Hvad hedder Faderen, Sønnen eller Sønnerne:

*Mindetavle, Bov Kirke
Mindesten, Gråsten Kirkegård
Marselisborg Monumentet, Aarhus*

Menuen "Lister, Links & Litteratur"

I den vælges firkanten med teksten "Mindeblade over faldne sønderjyder på Statens Arkiver.

Her kommer en lang liste frem, går man ned til bogstavet J -, ses det, at der er 354 dokumenter. Nu skal der enten klikkes på J- eller på et af tallene 354. Nu er der kun den hårde måde ligesom med kirkebøger. Klik på Vis ud for nr. 63 Herved fremkommer Jensen, Christian Peter Nicolai. Hvilket er et stykke fra en person der begynder med Hans, nederst er en liste med [1] [2][3] osv. Klik nu på [2] og derpå 111, som giver Jensen, Peter. Det er for langt, vi skal altså længere tilbage. Nr. 79 giver Jensen, Jens. Vi kunne altså være blevet på side

1 lige fra begyndelsen. Nr. 75 giver pote. Her finder vi Hans Peter Jensen født i Mulsmark den 26. august 1887 "Bingo".

På forrige side ses det dokument, der er oprettet for at mindes, hvem Hans Peter var.

På hjemmesiden med Den Store Krig findes også et billede af den mindesten, som findes på Gråsten kirkegård hvor hans navn står på, desuden står han navn også på muren i mindeparken i Aarhus.

Dette var en lille gennemgang af, hvad du kan finde, hvis du har aner, som var med i 1. verdenskrig og var bosat syd for Kongeåen. Dette er kun et lille udpluk af, hvad der kan findes på Sønderborg Slots hjemmeside om 1. verdenskrig. Gå selv på opdagelse, hvis du har aner i sønderjylland.

I listen fra DDD står koderne:

LAA = Landsarkivet for Aabenraa, siden ændret til RAA. – MSS = Museet på Sønderborg Slot – MS = Mindesten og MM = Marselisborg Monument.

Et højlydt jubelråb brød læsesalens stilhed!

af Jesper Ratjen

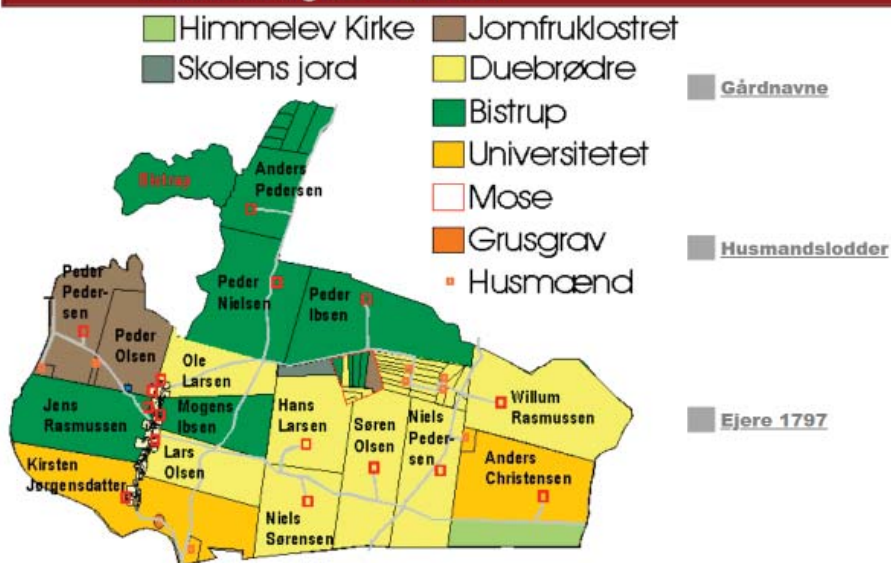
Kunne have! – Og det havde været acceptabelt! – Men det foregik nødvendigvis hjemme foran skærmen, for de involverede kilder bliver slet ikke mere ekspederet til læsesalsbrugere.

Det begyndte med et dødsfald i 1818

Anders Christensen, fhv. gårdfæster i Veddelev (Himmelev sogn) var død som aftægtsmand i Veddelev den 2. juli 1818, 73 år gammel. Han havde været fæster på Københavns Universitets gods i Veddelev.

Veddelev er en landsby ved østsiden af Roskilde fjord i Himmelev sogn, (Sømme herred, Roskilde amt). Den bestod af 16 gårde, hvoraf de 10 var udflyttet ved udskiftningen i 1798. Der var 8 husmænd samt nogle jordløse huse – Og ikke mindre end 5 forskellige jordejere (godser) jfr. Michael Dupont: »Sognenøgle til skifteprotokoller« (omtalt i Slægts-Tidende nr. 47, dec. 2019) samt nedenstående kort.

Udskiftning i Veddelev

Kortet viser navnene på de fæstere, der var på gårdene under udskiftningen 1798.

<http://www.roskildehistorie.dk/gods/landsbyer/Veddelev/by/faestere.htm>

– Fortsatte med et skifte

Skiftet efter Anders Christensen blev (ved hjælp af registret) fundet i skifte-

protokollen for Universitetets Gods i Københavns amt. Her nævnes hans 5 voksne børn – men ikke hans ægtefælle! Hun må være død tidligere. I øvrigt havde han siddet i uskiftet bo og hans 5 børn havde forlods delt boet imellem sig.

Ingen kirkebøger med døde og begravede før 1814!

Da der ikke er bevaret kirkebøger med dødsfald i Himmelev sogn før 1814, var ægtefællens tidligere død ikke blevet konstateret førend nu.

– Tilbage til en folketælling 1801

I folketællingen 1801 finder vi, at han dengang havde en ægtefælle, som hed *Sidse Hansdatter*, som da var 51 år. Hun måtte altså være født omk. 1750.

Ses ikke født eller viede i Himmelev sogn

De eneste ældre kirkebøger for Himmelev sogn er: Fødte og viede 1750-1815. Hverken deres fødsler eller vielse ses. Begges fødsler kan ligge før kirkebogsstart, men at vielsen mangler kunne tyde på, at begge eller i hvert tilfælde bruden Sidse Hansdatter er udensogns fra.

Nu er så spørgsmålet: *Hvor stammer Sidse Hansdatter fra?*

Findes der et skifte efter hustruen?

Sidse Hansdatter må være død i perioden 1801-1818. Forventeligt vil der være et skifte efter hende i Universitetets gods skifteprotokol. – Ja! I protokol for »I. Godsforvalterdistrikt 1785-1805«: *Sidse Hans D, Veddeløv Fol. 387, 413*. Skifteregistreringen var foretaget den 20. maj 1803, som var 30de Dagen efter *Gaardmand Anders Christensens afdøde Kone Sidse Hansdatter*. – Hun var altså død den 20. april 1803. (Hvad den manglende kirkebog jo ikke kunne oplyse).

Skiftet giver et interessant fingerpeg om hustruens mulige herkomst

Da der i den efterladte børneflokk var 3 voksne, men ugifte døtre og en søn på kun 15 år, måtte disse 4 umyndige have beskikket en værge. Det blev: *Jens Hansen, Gaardmand af Ølby, den afdødes Broder*.

Der ligger en Ølby nede ved Køge i Højelse sogn, Ramsø herred, Roskilde amt. Er det her broderen Jens Hansen er fra? – og måske også Sidse?

Folketælling 1801 Ølby i Højelse sogn, Ramsø herred, Roskilde amt

Jens Hansen 56 år Husmand med Jord (Har han ”forfremmet” sig selv til gårdmand, da han er kommet langt hjemmefra?) – Nej! Et par sider længere fremme kommer: *Jens Hansen 63 år Udflyttergårdmand*. Ham satser vi på. Født omk. 1738. Er han (Sidses bror) født i Højelse sogn?

Højelse kirkebog 1676-1741 Fødte

Under *Fødte 1737 Døbt 6 p Trin.* ses: *havde Hans Ipsen i Ølby en søn til Daaben kaldet Jeppe.* Det er jo ikke helt præcist – hverken med navn eller forventet fødselsår, – men det ses ikke bedre.

Og det er jo Sidse vi vil se efter.

Får Hans Ibsen i Ølby en datter Sidse født omk. 1750

Ja! 1750. Dom. 11. Trin. Blev Hans Ibsen i Ølby hans Piige-Barn døbt og kaldet Sidse.

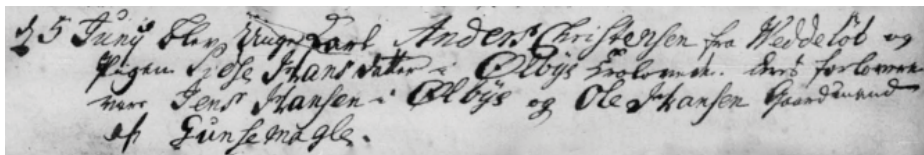
Er Jeppe og Sidse søskende?

13 års aldersforskel mellem Jeppe/Jens og Sidse er meget, men begge har en far i Ølby, som hedder Hans Ipsen/Ibsen. Det burde være muligt, at de er søskende og da værd at satse på og efterprøve!

Men: Kan det virkelig passe, at Anders Christensen i givet fald er rejst fra Veddelev helt ned til Ølby, gennem 6 kirkesogne, for at blive gift med Sidse?

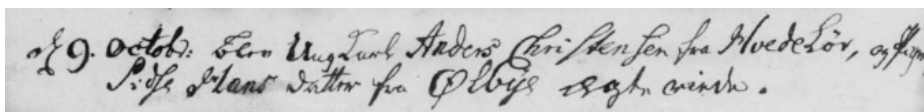
Teorien må stå sin prøve: Er Anders Christensen og Sidse Hansdatter viet i Højelse?

Hvad mener I? Sort på hvidt:

Højelse kb. 1736-1806, Ramsø h., Roskilde amt Troløvede 1772 [106/170]

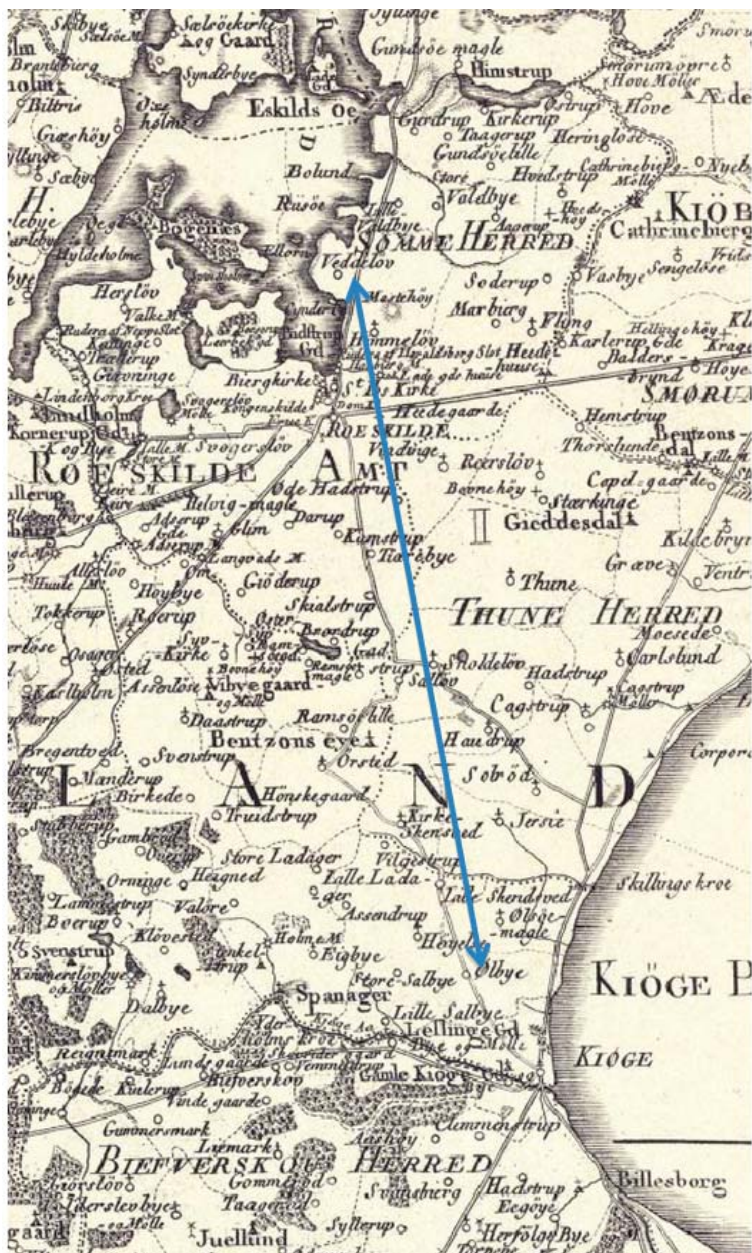
Og igen:

Højelse kb. 1736-1806, Ramsø h., Roskilde amt Ægteviæde 1772 [123/170]

Kan I forestille Jer det triumferende jubelråb?

Takket være den præciserende bemærkning i skiftet: ”den afdødes Broder”, kan Sidse Hansdatters ”brudfærd”, de omkring 4 Mil næsten ligeud ad landevejen mod NNV fra Ølby til Veddelev, konstateres og kortlægges.

Udsnit af Videnskabernes Selskab kort Sjælland og Møn 1777

Sæsonprogram 2021-2022

(FU) i samarbejde med Lillebælt Folkeuniversitet

28. august 2021	Sensommerudflugt <i>gik til – Fængselsmuseet i Horsens</i>
Lørdag 11. september Kl. 10 – 14	Slægtsforskerhjælp på Middelfart Bibliotek Alle medlemmer, der har løst at hjælpe med at fortælle om vores forening og hjælpe kommende slægtsforskere i gang med forskningen er velkomne på Middelfart Bibliotek.
Mandag 20. september	Henning Karlby Hvordan får man trykt en slægtsbog.
Lørdag 2. oktober	Slægtsforskerhjælp på Fredericia Bibliotek Samme program som ovenfor i Middelfart
Mandag 1. oktoberr	Inger Buchard Slægtsforskning i Sønderjylland I Sønderjylland møder vi andre kilder, end dem vi kender fra Kongeriget. Der var andre måder at registrere på og andre benævnelser. Alt det vil vi høre om.
Onsdag 27. oktober	Niels Nybo Jacobsen Fortæller om hvordan man bruger godsarkiver, digitale folketællinger (f.eks. 1930) og kirkebøger, hvis de tilgængelige eksemplarer på sa.dk er i ringe kvalitet. Desuden selvfølgelig den store database og i nogen grad billeddatabasen samt muligheden for kommunikation med forskere med samme aner.
Mandag 8. november	Ivan Kondrup Ejendoms historie på landet i 16- og 1700 årene Med udgangspunkt i matriklen 1688 følges gårde og huse, med skiftende fæstere og ejere, så langt tilbage i tiden som muligt og frem til perioden med de første folketællinger. Kilderne bliver præsenteret og der gives eksempler på, hvordan de anvendes. Hvordan kan ejendommenes historie formidles?
Lørdag 13. november	Arkivernes dag Vi stiller med en stand på lokalarkivet i Fredericia.
Onsdag 24. november	Jesper Ratjen En hel aften med gotisk læsning, bring nogle tekster med, Jesper sørger også for spændende eksemplarer.

Mandag 13. december	Ulrich Klug Kommunale arkiver 1850-1940 Kommunerne overtog pastoraternes og Magistraternes opgaver vedrørende skole- og fattigvæsen, desuden kom skatteopkrævning hurtigt til og kommunernes arbejdsområder til serviceringen af befolkningen øgedes. Der gemmer sig et væld af detaljer om lokalhistorie og befolkning. Vi får eksempler på dette.
Mandag 10. januar 2022	Erik Kann Sygehusarkiverne Kan vi finde og få lov at se sygehusjournaler vedr. forfædrenes indlæggelser? Erik forsøger at give os et overblik over det store kildemateriale, giver eksempler på både indhold og på hvordan vi finder de relevante kilder.
Onsdag 19. januar	Henning Karlby Hvordan arbejder vi med billeder? Hvordan får man billederne ind i computeren i en kvalitet så de kan bruges til trykning.
Mandag 14. februar	Anne Holm Christensen St. Thomasmysteriet Conrad Sorterup sejler som 23-årig i 1872 til De Vestindiske Øer for at begynde et nyt liv som digter. På skibet møder han Ida, de bliver gift, og sammen får de fem børn?
Onsdag 23. februar	Jesper Ratjen En hel aften med gotisk læsning, bring nogle tekster med, Jesper sørger også for spændende eksemplarer.
Mandag 14. marts	Generalforsamling v/ Bestyrelsen og medlemmerne Bagefter ser vi nok ”en interessant film” eller hører et interessant indlæg.
Onsdag 23. marts	Jesper Ratjen og bestyrelsen Spørgeskassen Hvis den er tom, finder vi en god historie.
Onsdag 6. april	Jesper Ratjen Find dine svenske aner Vi kigger nærmere på de svenske spændende og anderledes kilder, som blev omtalt i Slægts Tidende Nr. 49, sep. 20.

